

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
ԿԳՄՄՆ Գյումրու թիվ 1 ավագ դպրոց

Ավարտական հետազոտական աշխատանք

Թեմա՝ Նոր նյութի հաղորդումը ՏՀՏ կիրառմամբ «Բառագիտություն»
բաժինն ուսումնասիրելիս

Կատարող՝ Շուշանիկ Մկրտչյան
Բանդիվանի միջնակարգ դպրոց
հայոց լեզու և գրականություն

Ղեկավար՝ Կարինե Զիլֆիմյան

Բովանդակություն

Ներածություն.....	3
Նոր նյութի հաղորդումը SՏS կիրառմամբ «Բառագիտություն» բաժինն ուսումնասիրելիս.....	4
Եզրակացություն.....	14
Գրականության ցանկ.....	15

Ներածություն

Հանրակրթության բնագավառն այսօր բավականին լուրջ մարտահրավերների առջև է կանգնած: Այդ մարտահրավերները վերաբերում են կրթական գործընթացի բոլոր մասնակիցներին՝ ուղրտի պատասխանատուներին, մանկավարժներին, գիտնականներին, ծնողներին, սովորողներին: Միայն միասնական համատեղ ջանքերով, իրական համագործակցությամբ կարելի է լուծել խնդիրները և գրանցել առաջընթաց: Տեղեկատվությամբ գերհագեցած մեր կյանքում արդեն պարզունակ և անարդյունավետ է, երբ ուսուցիչը դասարան է մտնում միակ, անփոխարինելի ու հիմնականա տեղեկատվության աղբյուրով՝ դասագրքով:

Եթե դպրոցում աշակերտները ձեռք բերեն համակարգչային գրագիտություն, ինքնուրույն աշխատելու, մտածելու հմտություններ, ապա մտնելով կյանք նրանք հասարակական կյանքին ինտեգրվելու քիչ խնդիրներ կունենան: Տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների գործածությունն ուսուցման գործընթացում նպաստում է աշակերտների մոտիվացիայի աճին: Բացի նրանից, որ ՏՀՏ-ի գործածությամբ հնարավոր է ավելի հարուստ, բազմերանգ ու դինամիկ ուսումնական նյութ ստեղծել և օգտագործել, դրա միջոցով նաև կարող ենք ուսումնական բովանդակությունը դարձնել ինտերակտիվ: Արդյունքում, աշակերտը ոչ թե տեղեկատվության պասիվ ստացողն է, այլ հենց ինքն է կարող փոփոխել ու նույնիսկ ստեղծել ուսումնական բովանդակությունը: Իսկ այս ամենը համապատասխանում է ուսումնական գործընթացի նկատմամբ ժամանակակից կառուցողական մոտեցմանը, որը նախատեսում է գիտելիքի հայթայթում և ստեղծում հենց աշակերտի կողմից:

Աշխատանքի նպատակն է ուսումնասիրել և ներկայացնել ՏՀՏ կիրառման արդյունավետությունը «Բառագիտություն» բաժինն ուսումնասիրելիս:

Աշխատանքի խնդիրներն են ուսումնասիրել ՏՀՏ-ի կիրառումը ուսուցման գործընթացում և ներկայացնել ՏՀՏ-ի կիրառման արդյունավետությունը դասի ժամանակ:

Նոր նյութի հաղորդումը SՏՏ կիրառմամբ «Բառագիտություն» բաժինն ուսումնասիրելիս

21-րդ դարը տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների (SՏՏ) դարաշրջան է, որոնց սրընթաց զարգացումն ամբողջ աշխարհում նոր պահանջներ է դրել կրթական համակարգերի առջև:

Այսօր տեղեկատվության հետ աշխատանքը չի կարելի պատկերացնել առանց համակարգիչների, թվային այլ տեխնոլոգիաների և ժամանակակից կապուղիների: Դրանք, լինելով մարդու մտքի թռիչքի արդյունքը, մնում են սոսկ սարքեր, որ ազատում են մարդուն մեծածավալ մեխանիկական աշխատանք կատարելուց: Ժամանակակից աշխարհում կտրուկ աճել ու ընդլայնվել են տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների հնարավորությունները գլոբալ համացանցի (ինտերնետ) ի հայտ գալով ու մարդու գործունեության բոլոր ոլորտները, այդ թվում և կրթության, խոր ներթափացմամբ: Ուսուցման էլեկտրոնային միջոցների օգտագործումը նկատելիորեն ազդում է կրթական համակարգերի վրա և նպաստավոր պայմաններ է ստեղծում ուսուցման ինովացիոն մեթոդների զարգացման համար:

SՏՏ-ները հնարավորություն են տալիս ինչպես սովորողներին, այնպես էլ ուսուցիչներին, դպրոցի ղեկավարությանը և բոլոր աշխատակիցներին գտնել տեղեկության քաղաքացիական և քաղաքացիական աղբյուրներ և արդյունավետ օգտվել դրանցից¹:

Կրթության և SՏՏ փոխհարաբերության մյուս կողմը հենց կրթության ոլորտում նոր տեխնոլոգիաների ներդրման միջոցով կրթության համակարգի արդիականացումն է, ուսուցման և ուսումնառության արդյունավետության մեծացումը²:

Հանրակրթության պետական կրթակարգը սահմանում է, որ կրթության ոլորտում SS-ների կիրառումը նպաստում է կրթության որակի բարձրացմանը: Համացանցի օգտագործումը զգալիորեն բարձրացնում է ուսումնական նյութի որոնման, հաղորդման ու յուրացման արդյունավետությունը: SS-ների օգտագործումը որակապես փոխում է ուսուցչի դերը: Նա դառնում է սովորողի կրթական գործը կազմակերպող, նրան

¹Աստվածատրյան Մ., Թերզյան Գ., Թորոսյան Ա., Շարխաթունյան, Տեղեկատվական –հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը հանրակրթական դպրոցում: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, Աստղիկ, 2014, 232 էջ:

² Բայադյան Հ., Ժամանակակից տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների տարածումը և զարգացումը Հայաստանում, Երևան, 2005, էջ 79:

աջակցող և գնահատող գործընկեր: SS-ները սերտորեն առնչվում են բոլոր առարկաներին և դրանց դասավանդմանը³:

Պետք է սովորեցնել երեխային աշխատել տեղեկատվության հետ: Ակադեմիկոս Ա. Պ. Սեմյոնովի հայտարարությունը, թե՛ «Ժամանակակից դպրոցի կարևորագույն խնդիրն է սովորեցնել մարդուն ապրել տեղեկատվական աշխարհում», պետք է այն որոշիչ լինի յուրաքանչյուր ուսուցչի աշխատանքում:

Միաժամանակ տեղեկատվական հաղորդակցական տեխնոլոգիաների ներմուծումը ուսուցման գործընթացում ձևավորում է մի շարք հիմնախնդիրներ, որոնք կապված են համապատասխան ծրագրային ապահովման մշակման, էլեկտրոնային միջոցների բովանդակային հագեցվածության և կրթության ոլորտում օգտագործման հետ:

Ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը մի քանի կարևոր կողմեր ունի, մասնավորապես.

- Տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը նպաստում է առարկաների միջև կապի դրսևորմանը: Դա առանձնապես կարևոր է ուսուցման տարրական աստիճանում, երբ ուսումնական առարկաների մեծ մասն ինտեգրված է դասավանդվում:
- Տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը նպաստում է ստեղծագործական ու նորարարական մոտեցումների զարգացմանը, ինչը չափազանց կարևոր է հիմնախնդիրների վրա հիմնված կառուցողական դասարանային միջավայր ստեղծելու համար:

Տեխնոլոգիաների կիրառությունը դասապրոցեսում, համակարգչի հետ հաղորդակցվել սովորելը կարող է փոխել այն ձևերը, որոնցով տեղի են ունենում ուսուցումը: Համակարգչի օգնությամբ ուսուցումը կարելի է կազմակերպել՝ հաշվի առնելով մատուցվող դասի բնույթը այն բաժանել հետևյալ խմբերի.

1. Հրահանգային
2. Թեթևացնող
3. Հայտնագործման

³Ղարիբյան Ռուզաննա, Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցականների անվտանգության մշակույթի ձևավորման և զարգացման գործընթացում, Միխիթար Գոշ, գիտամեթոդական հոդվածներ, 2020/№2, էջ 97-108:

4. Կռահման
5. Հեռահար ուսուցում
6. Նպատակային ուսուցում

ՏՀՏ-ի ներդրումը ուսումնական գործընթացում թույլ է տալիս փոխել հին մոտեցումները, առաջադրել և իրագործել բոլորովին այլ, որակապես նոր խնդիրներ: Օրինակ բնագիտական առարկաների վիրտուալ լաբորատորիաների ստեղծումը, որոնք թույլ են տալիս համակարգչով կատարել հետաքրքիր գիտափորձեր և կառուցել բնական երևույթների այնպիսի մոդելներ, որոնք իրական պայմաններում իրականացնելն անհնար է: Այս ծրագրի նպատակն է՝ ՏՀՏ օգտագործման միջոցով բարձրացնել սովորողների առաջադիմությունն ու կատարելագործել դասավանդման որակը՝ նպաստելով ուսումնական գործընթացի ժամանակային և տարածական սահմանափակումների վերացմանը⁴:

Միջնակարգ հանրակրթական դպրոցում ֆիզիկայի ուսուցումը հետապնդում է հետևյալ խնդիրները.

- 1.Զարգացնել սովորողների իմացական հետաքրքրությունները և ստեղծագործական ընդունակությունները:
- 2.Սովորողներին ծանոթացնել ֆիզիկայի հիմնական տեսական և փորձնական մեթոդներին:
- 3.Ձևավորել սովորողների փորձարարական կարողությունները, նրանց սովորեցնել չափումներ կատարել և փորձերի արդյունքները մշակել:
- 4.Սովորողների մեջ ձևավորել գիտելիքները ինքնուրույն ձեռք բերելու և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
- 5.Սովորողներին տալ գիտելիքների որոշակի համակարգ՝ ֆիզիկայի օրենքների, երևույթների, հիմնական փորձերի և փաստերի մասին:

Դասի ընթացքում ՏՀՏ-ի օգտագործման նպատակները կարող են լինել.

- գիտելիքների արդիականացումը
- նոր դասի բացատրության շարունակությունը

⁴Եզանյան Նունե, Ժամանակակից տեղեկատվական հաղորդակցական տեխնոլոգիաների դերը կրթության մեջ և կիրառումը դասագործընթացում, Մխիթար Գոշ, գիտամեթոդական հոդվածներ, 2020/№2, էջ 215-223

- գիտելիքների նախնական ամրապնդումը
- գիտելիքների ընդհանրացումը և համակարգումը:

Գիրք - համակարգիչ - ինքնուրույն աշխատանք. ահա այն եռանկյունին, որի արդյունքը միայն արդյունավետ կլինի:

SZS-ի արդյունավետությունը լիովին կախված է ինչպես կրթական ծրագրային միջոցների կիրառման որակից, այնպես էլ դրանց ռացիոնալ և հմուտ ներդրումից ուսումնական գործընթացում: Սովորողների մեջ պետք է մշակել դիտելու, համեմատելու, վերլուծելու և համակցելու գործընթացում հաղորդվող տեղեկատվությունն օժանդակելու դեր պետք է կատարի:

Հայաստանի Հանրապետությունում կրթական քաղաքականության իրականացման գործում տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը նպաստում է կրթության որակի բարձրացմանը:

«Տեխնոլոգիան՝ որպես մարդու և հասարակության կարիքները բավարարող Դասարաններում որպես ուսուցման և ուսումնառության միջոցներ կարող են կիրառվել ձայներիզներ, տեսաժապավեններ, հեռուստացույցներ, տեսաձայնագրիչներ, համակարգիչներ, պրոեկցիոն լապտերներ և այլն: Այսօր համակարգիչներ օգտագործելու ունակությունը կարող է նույնքան կարևոր լինել, որքան կարդալու, գրելու, ձայնագրելու, մեքենա վարելու կամ հեռախոսից օգտվելու ունակությունը:

Իսկ ինչպե՞ս կարող է տեխնոլոգիան բարձրացնել ուսման որակը: Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների օգտագործումը որակապես փոխում է ուսուցչի դերը, ուսուցիչը դառնում է սովորողի կրթական գործը կազմակերպող, նրան աջակցող և գնահատող գործընկեր: Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաները օգտագործում են ուսումնական նյութն ավելի գրավիչ և հասկանալի ներկայացնելու համար: Ուստի ելնելով ժամանակակից դպրոցի պահանջներից՝ անհրաժեշտ է ավելացնել համակարգչի օգտագործմամբ ուսուցանվող առարկաների շրջանակը:

Ունենալով տարբեր առարկաների ժամերին համակարգչի օգտագործման հնարավորություն, դպրոցը կվերազինվի նոր որակի պրակտիկ և մեթոդական հնարավորություններով, ուսումնական գործընթացը կկարողանա աշակերտին տալ արդի պահանջներին բավարարող ավելի գործնական և կայուն գիտելիքներ: Ակնհայտ է,

որ համակարգիչն ուսուցչին ազատում է ձանձրալի, միապաղաղ գործողություններ կատարելուց, իրական հնարավորություններ է ստեղծում կենտրոնանալու գործունեության ստեղծագործական կողմերի վրա: Օգտագործելով համակարգչի երկխոսական, մոդելավորման, գունային և այլ բացառիկ հնարավորությունները՝ դասը կարելի է դարձնել պարզ, դիտողական և նույնիսկ «հրավիրող»: Համակարգիչը կարող է օգնել ուսուցչին ուսուցման գործընթացը բովանդակալից ու հետաքրքիր անցկացնելու համար: Էկրանին ցուցադրվող գործողությունների հաջորդականությունը կարող է ըմբռնելի դարձնել մատուցվող նյութը, վերացական գրքային նյութը կարող է վերածել պրակտիկ իրադրության:

Իհարկե, համակարգչի օգտագործումը ոչ բոլոր նյութերի բացատրության և քննարկման ժամանակ է նպատակահարմար. այս դեպքում այն կարող է ստեղծել ավելորդ ծանրաբեռնվածություն: Ուստի նյութի ընտրությունը պետք է կատարել նրա՝ համակարգչային ներկայացման արդյունավետությունից ելնելով:

Համակարգչի ներդրումը շատ կարևոր է, քանի որ աշակերտները սովորում և զարգանում են տարբեր արագությամբ, այսինքն՝ տեխնոլոգիան կարող է անհատականացնել ուսուցումը: Նրանք պետք է կարողանան ձեռք բերել, գնահատել, արժևորել և փոխանցել տեղեկությունները. այս դեպքում տեխնոլոգիաները նպաստում են, որ, օրինակ՝ աշակերտները բանավիճեն, քննարկեն, սեփական կարծիք արտահայտեն և այլն:

Տեխնոլոգիաների կիրառման շնորհիվ զարգանում են աշակերտների մտածողությունն ու գրելու հմտությունները, օրինակ՝ համակարգչով գրելու դեպքում աշակերտներն ավելի ինքնավստահ են:

Տեխնոլոգիան կարող է զարգացնել գեղարվեստական արտահայտչականությունը (տեսաժապավենների ստեղծումը, թվային լուսանկարչությունը և այլն նպաստում են երեխաների գործունեության գեղարվեստական արտահայտչականության բարձրացմանը): Տեխնոլոգիաների վրա հիմնված մեթոդները կարող են հնարավորություն տալ ուսուցչին խնայել ժամանակը և ջանքերը ներդնել այն կարևոր գործում, որը պահանջում է մարդկանց միջև փոխներգործություն, ուսումնական միջավայրի մշտական գնահատում ու բարելավում:

Որպեսզի այսօր երեխաները իրենց ուսման ընթացքում լիարժեք կերպով օգտագործեն կրթական տեխնոլոգիայի հիմնական տարրերը, անհրաժեշտ է, որ մանկավարժները տիրապետեն համակարգչային գրագիտությանը: Վերջինս դպրոցում կենդանի մթնոլորտ ստեղծելու հիմնական պայմաններից մեկն է, որը սովորողների մեջ հետաքրքրություն է առաջացնում և խթանում է այն ստեղծագործաբար օգտագործելու ջանքերը: Համակարգչային ուսուցումը կարող է առավել բարձր արդյունք ապահովել միայն այն դեպքում, երբ լիարժեք գիտակցվի, որ դա բոլորի և յուրաքանչյուրի գործն է, երբ համակարգչային գրագիտությանը տիրապետելու խնդիրը ձեռք բերի անձնային իմաստ և դիտարկվի որպես անհետաձգելի խնդիր: Համակարգիչը մեծացնում է ուսուցանվող նյութի յուրացման արագությունը, բայց ոչ զգալի չափով, քանի որ այդ արագությունը որոշվում է աշակերտի ընկալման շեմով: Ուստի չպետք է մտածել, որ համակարգչային տեխնիկայի կիրառումը զգալիորեն կկրճատի ուսման տևողությունը: Հնարավոր է նաև ուսուցման պրոցեսի դանդաղում, քանի որ համակարգիչը թույլ է տալիս խորամուխ լինել երևույթի այնպիսի մանրամասների ուսումնասիրման մեջ, որոնք ուսուցման տրադիցիոն մեթոդների դեպքում չեն շոշափվում:

Համակարգչի օգտագործումը չպետք է դառնա ինքնանպատակ: Կիրառման ձևերն ու բովանդակությունը պետք է բխեն դասի ընդհանուր պլանից: Աշակերտները պետք է ունենան համակարգչի հետ աշխատելու բավարար հմտություններ:

Պետք է պատրաստ լինել այն բանին, որ մոտ ապագայում կվերանա համակարգչի «նորույթ» լինելու առանձնահատկությունը, և նրան կնայենք մոտավորապես այնպես, ինչպես հիմա նայում ենք լաբորատորիաներում առկա և չօգտագործվող տեխնիկական այլ միջոցներին: Համակարգիչները որպես ուսուցման պրոցեսի կազմակերպման միջոց առավել ցանկալի նվեր են բնագիտության ուսուցիչներին: Այս առարկաների դասավանդման ժամանակ օգտագործվում են համակարգչի բացառապես բոլոր հնարավորությունները: Ինչպես հայտնի է, ֆիզիկական փորձարարական գիտություն է, և ֆիզիկայի դասապրոցեսն էլ պետք է հիմնված լինի ուսումնական փորձի վրա:

Այստեղ համակարգչի հնարավորությունները շատ մեծ են: Համակարգչային բազմապիսի ծրագրերը, որոնք թույլ են տալիս մոդելավորել ֆիզիկական փորձը, հզոր գործիք են ուսուցչի ձեռքում: Համակարգչային փորձը մի շարք առավելություններ ունի իրական փորձի նկատմամբ: Փորձը կարելի է իրականացնել շատ դանդաղ և դիտել

երևույթի այնպիսի մանրամասներ, որոնք իրական փորձի ժամանակ աննկատ են մնում: Համակարգիչը թույլ է տալիս վերարտադրել ոչ թե իրական փորձը, որը իր բարդության պատճառով դժվար ուսումնասիրելի է, այլ դրա պարզեցված մոդելը, ընդ որում՝ փորձի պայմանները (մոդելի պարամետրերը) կարելի է փոփոխել՝ այն մոտեցնելով իրականին:

Համակարգչային մոդելը թույլ է տալիս փոփոխել ժամանակի մասշտաբը և ուսումնասիրել ինչպես շատ դանդաղ, այնպես էլ շատ արագ ընթացող երևույթներ: Գծագրերը, գրաֆիկները, փորձի սարքավորումները մոնիտորի վրա պատկերվում են շատ հստակ, առանց երկրորդական մանրամասների:

Փորձը կարելի է կրկնել բազմաթիվ անգամներ, արագացնել, դանդաղեցնել կամ կանգնեցնել ցանկացած տեղում: Դա ուսուցչին հնարավորություն է տալիս անհրաժեշտ տեղում կենտրոնացնել աշակերտների ուշադրությունը, տալ մանրամասն բացատրություններ:

Աշակերտը կարող է առաջադրել վարկածներ և անմիջապես դրանք ստուգել համակարգչային փորձի միջոցով: Շատ մոդելներ թույլ են տալիս ստանալ երևույթը բնութագրող մեծությունների միջև եղած կախվածությունների գրաֆիկներ: Կարելի է դիմել տեսական նյութին, ստանալ անհրաժեշտ տեղեկություններ, օրենքները և սահմանումները բերել էկրանի վրա և հանգիստ աշխատել դրանց հետ⁵:

Բառագիտությունը լեզվաբանության այն բաժինն է, որն ուսումնասիրում է լեզվի բառային կազմը՝ բառապաշարը իր արդի վիճակում և պատմական զարգացման մեջ: Բառագիտության ուսումնասիրության առարկան նախ և առաջ բառն է: Բառագիտության համար բառը կարևոր է, մի կողմից, իբրև ինքնուրույն միավոր՝ նրա բառային ու իմաստային առանձնահատկությունները ուսումնասիրելու, մյուս կողմից, իբրև լեզվի բառային կազմի՝ բառապաշարի միավոր՝ բառային համակարգը քննելու տեսակետից:

⁵ Եզանյան Նունե, Ժամանակակից տեղեկատվական հաղորդակցական տեխնոլոգիաների դերը կրթության մեջ և կիրառումը դասագործընթացում, Մխիթար Գոշ, գիտամեթոդական հոդվածներ, 2020/№2, էջ 215-223

Բառագիտության բաժիններն են՝ բառի ուսումնառը, իմաստաբանությունը, ստուգաբանությունը, բառակազմությունը և դարձվածաբանությունը: Բառագիտության մեջ են առնում նաև բառարանագրությունը⁶:

Հանրակրթական դպրոցի 6-րդ դասարանում նախատեսված է գրական և լեզվական նյութի միասին ուսուցումը: Ստորև կներկայացնենք ՏՀՏ-ների կիրառմամբ նոր նյութի հաղորդման դաս:

6-րդ դասարանի մայրենի ծրագրով նախատեսված է ուսումնասիրել Հ.Թումանյանի «Լուսավորչի կանթեղը» բանաստեղծությունը և նախածանցները միասին:

Դասի ուսուցումը նպատակ ունի աշակերտներին ծանոթացնել բանաստեղծության արտահայտած հիմնական գաղափարները, իմանալ Լուսավորչի հրաշագործության մասին և ընկալել վերջածանցների և նախածանցների առանձնահատկությունները:

Դասի ավարտին նրանք պետք է կարողանան արձակ շարադրել լեզենդի բովանդակությունը, ընտրել լեզենդի հիմնական իմաստը արտահայտող քառատողը և բացատրել, բառակազմական վերլուծության ենթարկել բանաստեղծության մեջ գտնվող նախածանցները և ցույց տալ դրանց նմանությունները:

Դասի կարելի է անցկացնել կիրառելով «Ուղղորդված ընթերցանություն», «5-րդ պեանոց ազատ շարադրանք», «Քառաբաժան» մեթոդները:

Դասի անցկացման համար անհրաժեշտ են համակարգիչ, պրոյեկտոր, հեղինակի և Լուսավորչի նկարները, փոքրիկ տեսանյութ Խոր Վիրապի մասին, բառատետր, գունավոր գրիչներ, մատիտներ, թղթեր:

Խթանման փուլում կարելի է կիրառել «5- րդ պեանոց շարադրանք» մեթոդը:

Գրատախտակին կարելի է գրել դասից դուրս բերված բառերը և հանձնարարել կազմել կապակցված խոսք: Հավաքել, ստուգել և խրախուսել:

Իմաստի ընկալման փուլում կարելի է համակարգչի և պրոյեկտորի միջոցով ցուցադրել Հովհաննես Թումանյանի և Լուսավորչի նկարները: Կարելի է դիտել փոքրիկ տեսանյութ Խոր Վիրապի մասին: Բացատրել գտնվելու վայրը և տալ լրացուցիչ տեղեկություններ դասագրքից դուրս: Այնուհետև երեխաներին ներկայացնել, որ այսօրվա դասը

⁶ Սուրբիայան Ա. Մ., Սուրբիայան Ք. Ա., Ֆելեքյան Մ. Հ., Ժամանակակից հայոց լեզու, -Եր., ԵՊՀ հրատ., 2017, էջ 115:

Հովհաննես Թումանյանի «Լուսավորի կանթեղը» ստեղծագործությունն է: Բացել դասագրքերը տեսնելու համար ինչ է ուզում պատմել հեղինակը:

Այնուհետև այս փուլում կարելի է կիրառել հարցադրումներով կամ ուղղորդված ընթերցանության մեթոդական հնարը:

1.Ի՞նչ գիտենք հեղինակի մասին:

2.Ի՞նչ գաղափար է ընկած այս բանաստեղծության հիմքում:

3.Ածանցները ի՞նչ դեր ունեն բառագիտության մեջ:

Ցուցադրել սահիկներ նախածանցների մասին, և կատարել կազմած վարժությունները:

Այնուհետև ձևավորել աշխատանքային խմբեր՝ դասարանը բաժանել խմբերի, տալ հանձնարարություններ:

I խումբ

1.Արտահայտիչ ընթերցել:

2.Գտնել տրված բառերի հոմանիշները՝ **կատար, հսկայական, մութ, թույլ, պայծառ:**

3. Նկարել Խոր Վիրապի եկեղեցին:

II խումբ

1.Գտնել ժողովրդախոսակցական լեզվին բնորոշ բառերը, նշել դրանց գրական համարժեքը:

2.Նորից կարդալ բանաստեղծության ամեն տողի վերջին բառը,գտնել ձևով և հնչումով նման բառերը:

3.Նկարել կանթեղը:

III խումբ

1.Պետք է ածանցավոր բառեր կազմեն՝ օգտագործելով **հույս, սեր, հավատ, երկիր** բառերը:

2.Խումբը պետք է գրի նաև հայերենի ամենագործածական նախածանցները (ամենա - ,ան-,ապ-,ընդ-,հակ- և այլն) :

3.Նկարել Արագած լեռը:

Կշռադասում

Այս փուլում կատարել եզրահանգումներ, քննարկել խմբերի կատարած աշխատանքները, խրախուսել անթերի լավագույն աշխատանքները: Գովել լավագույն նկարները, որոնք կատարել էին խմբերի նկարիչները:

Արդյունքների գնահատում-գնահատվում են՝

- 1. խմբերի աշխատանքները
 - 2. ընդհանուր աշխատանքները
 - 3. յուրաքանչյուր աշակերտի աշխատանք
- Անդրադարձ քառաբաժանով.

1. Ի՞նչ սովորեցի	2. Ի՞նչ հասկացա
3. Ի՞նչպես կուզեի, որ լինեի	4. Ի՞նչ մեղեդի կլսեի

Տնային աշխատանք-անգիր անել դասը, կատարել առաջադրանք 2, էջ 131:
Դասի անցկացումը ՏՀՏ-ով տալիս է մեծ արդյունավետություն, քանի որ երեխաները ոչ միայն լսեցին Լուսավորչի և Խոր Վիրապի մասին, նաև տեսան և արժևորեցին տեսածը:

Եզրակացություն

ՏՀՏ-ի օգտագործմամբ ցանկացած նյութի ուսուցում աշակերտներին նոր հնարավորություններ է տալիս մտածելու և մասնակցելու դասի նյութի ստեղծմանը, որն ուղեկցվում է առարկայի նկատմամբ նրանց հետաքրքրության զարգացմամբ: Կրթության մեջ ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառումն ստեղծում է նպաստավոր պայմաններ սովորողի անձի ձևավորման համար և բավարարում ժամանակակից հասարակության պահանջները: ՏՀՏ-ների

կիրառումը բարձրացնում է հետաքրքրությունը դասի նկատմամբ, ակտիվացնում սովորողների իմացական գործունեությունը, զարգացնում է նրանց մշակութային հնարավորությունները, հնարավորություն է տալիս կազմակերպելու ինքնուրույն և խմբակային աշխատանք, դասի ժամանակ օգնում է բարելավելու սովորողների գործնական կարողությունները

և հմտությունները, թույլ է տալիս որոնել, մշակել և յուրացնել տարբեր աղբյուրների, ինչպես նաև համացանցի տեղեկատվությունը:

Այսպիսով, եթե աշակերտը կարողանա նյութեր քաղել համացանցից, կարողանա մշակել այդ նյութերը, սովորել, վերարտադրել և պահպանել, ապա իր համակարգչային հմտությունների շնորհիվ իր ապագա կրթական, աշխատանքային գործընթացում քիչ խնդիրներ և անորոշություն կունենա: Արդյունքում մենք կունենանք հասարակությանը պիտանի և աշխատունակ շրջանավարտներ, որոնք ի վիճակի կլինեն հաղթահարելու նաև մասնագիտական կրթության դժվարությունները:

Գրականության ցանկ

1. Աստվածատրյան Մ., Թերզյան Գ., Թորոսյան Ա., Շարխաթունյան, Տեղեկատվական –հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառումը հանրակրթական դպրոցում: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, Աստղիկ, 2014, 232 էջ:
2. Բայադյան Հ., Ժամանակակից տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների տարածումը և զարգացումը Հայաստանում, Երևան, 2005, 105 էջ:
3. Գյուրջինյան Դ., Ալեքսանյան Թ., Գալստյան Ա., Մայրենի, 6-րդ դասարան, Էդիտ Պրինտ, 2012, 240 էջ:
4. Եզանյան Նունե, Ժամանակակից տեղեկատվական հաղորդակցական տեխնոլոգիաների դերը կրթության մեջ և կիրառումը դասագործընթացում, Մխիթար Գոշ, գիտամեթոդական հոդվածներ, 2020/№2, էջ 215-223
5. Ղարիբյան Ռուզաննա, Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը դպրոցականների անվտանգության մշակույթի ձևավորման և զարգացման գործընթացում, Մխիթար Գոշ, գիտամեթոդական հոդվածներ, 2020/№2, էջ 97-108:
6. Սուքիասյան Ա. Մ., Սուքիասյան Բ. Ա., Ֆելեքյան Մ. Հ., Ժամանակակից հայոց լեզու, -Եր., ԵՊՀ հրատ., 2017, էջ 115: 462 էջ
7. Սուլթանյան Խ. Գ., Ուսուցման տեխնիկական միջոցները, Գյումրի 2009
8. http://www.noravank.am/upload/pdf/36_am.pdf